

Sygn. akt I ACa 796/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Dariusz Małkiński (spr.)
Sędziowie	:	SA Jarosław Marek Kamiński SA Bogusław Suter
Protokolant	:	Izabela Lach

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2018 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. B. (1)**

przeciwko (...) **S.A. w S.**

o rentę i odszkodowanie

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 23 czerwca 2017 r. sygn. akt I C 49/16

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie I o tyle, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem podwyższonej renty kwotę 4.500 (cztery tysiące pięćset) zł miesięcznie;**

b) **w punkcie III w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.802 (jedenaście tysięcy osiemset dwa) zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28.01.2016 r. do dnia zapłaty;**

c) **w punkcie IV w ten sposób, że oddala powództwo w pozostałym zakresie;**

d) **w punkcie V o tyle, że:**

aa. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku kwotę 915 (dziewięćset piętnaście) zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych i odstępuje od obciążania powoda tymi kosztami;

bb. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.696 (pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt sześć) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. oddala obie apelacje w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.780 (dwa tysiące siedemset osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

D. J. M. B. (2) S.

Sygn. akt: I A Ca 796/17

UZASADNIENIE

Powód: M. B. (1) w pozwie skierowanym przeciwko pozwanemu: (...) S.A. w S. wniósł o:

- podwyższenie renty ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 15 października 2008 r., zmienionym częściowo wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 lutego 2010 r. do kwoty 5.887,68 zł miesięcznie, poczynając od dnia wniesienia pozwu;
- zasądzenie kwoty 18.442,08 zł z tytułu skapitalizowanej różnicy w rencie za okres od dnia 1 czerwca 2015 r. do dnia wniesienia pozwu;
- zasądzenie kwoty 27.279,60 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu.

Podnosił, że od daty wydania poprzedniego wyroku nastąpiła zmiana wysokości wydatków niezbędnych do jego utrzymania a przeznaczonych na opłacenie kosztów: pomocy i opieki ze strony osób trzecich, basenu, siłowni, zabiegów rehabilitacyjnych, leków, cewników, zaopatrzenia ortopedycznego oraz pogorszyły się jego widoki na przyszłość, co uzasadnia podwyższenie renty o kwotę 3.073,68 zł miesięcznie. Dodał, że po wydaniu poprzednich orzeczeń poniósł wydatki bezpośrednio związane z wypadkiem, które nie zostały dotychczas zrekompensovane.

Pozwany: (...) S.A. w S. wniósł o odrzucenie pozwu lub oddalenie powództwa. Twierdził, że sprawa o zapłatę renty została już prawomocnie osądzona i korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Zakwestionował również okoliczności związane z rzekomym wzrostem wydatków powoda, a także podniósł zarzut przedawnienia roszczeń.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2017 roku, zapadłym w sprawie o sygn. akt: I C 49/16, Sąd Okręgowy w Białymstoku, rentę ustaloną wyrokiem tegoż Sądu z dnia 15 października 2008 roku, zmienionym częściowo wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 23 lutego 2010 roku, a następnie zasądzoną prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 11 lutego 2015 roku w kwocie 2.814 zł, podwyższył do kwoty 5.356 zł miesięcznie - poczynając od dnia 28 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami jak za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat (pkt I); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 22.312 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 stycznia 2016 roku (pkt II); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt III); nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.386,12 zł tytułem kosztów sądowych (pkt IV); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.964 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt V).

Orzeczenie to zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 18 lipca 2002 roku M. B. (1) uczestniczył w wypadku komunikacyjnym, w wyniku którego doznał szeregu obrażeń ciała. Pomimo długotrwałego leczenia oraz rehabilitacji, stał się osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wyrokiem z dnia 15 października 2008 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku zasądził na rzecz M. B. (1) od (...) (...)w B. rentę w kwocie po 1.824 zł miesięcznie (sygn. akt: I C 286/07). W wyniku rozpoznania apelacji Sąd Apelacyjny w

Białymstoku wyrokiem z dnia 23 lutego 2010 roku zasądził od pozwanej Spółki na rzecz powoda rentę w kwocie 2.814 zł - poczynając od dnia 22 marca 2008 roku (sygn. akt: I A Ca 671/09).

Z kolei wyrokiem z dnia 11 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku zasądził od (...) S.A. w S. na rzecz M. B. (1) kwotę 2.814 zł miesięcznie tytułem renty, z zastrzeżeniem, że zapłata renty przez (...) (...)zwalnia z obowiązku zapłaty (...) S.A. (sygn. akt: XI C 1969/14). Wyrokiem z dnia 15 czerwca 2015 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił apelację pozwanego (sygn. akt: II Ca 445/15).

Powód po wypadku, z uwagi na zły stan zdrowia, podejmował pracę wyłącznie w warunkach domowych i pobierał przyznaną mu okresowo rentę z ZUS w wysokości ok. 2.400 zł miesięcznie. Od 2010 r. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w firmie (...) w C.. Pracę (tele-pracę) wykonuje w domu i otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 1.286 zł netto. Renta z ZUS została zawieszona na wniosek powoda w 2016 r.

Z uwagi na stan zdrowia, powód zmuszony był do zakupu wózka inwalidzkiego oraz ponosi stałe wydatki związane z jego eksploatacją. Był również uczestnikiem turnusu rehabilitacyjnego w (...) w okresie od 12 do 25 lipca 2009 roku. Korzystał także z usług lekarza specjalisty położnictwa i ginekologii, bowiem skutkiem wypadku są w jego przypadku zaburzenia funkcjonowania męskiego układu rozrodczego.

W 2013 r. powód przeprowadził się do dostosowanego do jego potrzeb domu w W., skąd dojeżdża m.in. na siłownię i basen. Mieszka tam razem z żoną i dziećmi. W wykonywaniu obowiązków związanych z utrzymaniem domu (przebudowie, wykańczaniu domu, wszelkich pracach porządkowych takich jak np. koszenie trawy, odśnieżanie, różnego rodzaju naprawy) pomaga mu kolega J. K., za co otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 2.800 zł rocznie.

Celem ustalenia zakresu rehabilitacji, korzystania z siłowni, basenu i obecnego stanu zdrowia powoda, jak również kosztów leczenia, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu reumatologii oraz rehabilitacji medycznej.

Z opinii biegłego z zakresu reumatologii dr n. med. B. L. wynikało, iż powód cierpi na zaawansowaną osteopenię, pourazowe porażenie wiotkie kończyn dolnych oraz rozpoznano u niego przebyte złamanie kręgu L1 z uszkodzeniem rdzenia kręgowego. W związku z zaawansowaną osteopenią powinien przyjmować preparaty wapnia i witaminy D, jako środki profilaktyki przeciwosteoporotycznej (co generuje miesięczny koszt rzędu 10 zł).

Z kolei biegły z zakresu rehabilitacji medycznej dr n. med. S. M. podała, że powód wymaga ćwiczeń kończyn dolnych, do czego niezbędna jest pomoc fizjoterapeuty i trenera personalnego. Podała, że powód z rehabilitacji zmuszony jest korzystać we własnym zakresie w domu, tym bardziej że czas oczekiwania na wizytę w ramach NFZ jest dosyć długi (5-6 miesięcy). W związku z powyższym rehabilitant musi dojeżdżać do jego miejsca zamieszkania (W.), co wiąże się ze zwiększonymi wydatkami. Dodała też, że wskazane są również ćwiczenia na siłowni, które wzmacniają mięśnie kończyn górnych, niezbędne do używania wózka inwalidzkiego i wykonywania codziennych czynności. Biegła wskazała ponadto, że korzystne (a wręcz niezbędne w leczeniu powoda) są zajęcia na basenie oraz zabiegi masażu.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Na wstępie nie przychylił się do podniesionego przez pozwanego zarzutu powagi rzeczy osadzonej. Zwrócił uwagę, że ubezpieczyciel nie był stroną procesu w sprawie sygn. akt: I C 286/07, a renta w tej sprawie została zasądzona od ubezpieczonego, tj. (...) (...) Za niezasadny uznał też zarzut przedawnienia, wyjaśniając że wprawdzie w dacie wyrządzenia szkody obowiązywał przepis art. 442 § 2 k.c. przywidujący 10-letni termin przedawnienia roszczeń o naprawienie szkód wynikłych ze zbrodni lub występku, ale został on uchylony z dniem 10 sierpnia 2007 r. i do roszczeń nieprzedawnionych w tej dacie, zastosowanie ma art. 442¹ k.c., w myśl którego roszczenia tego rodzaju przedawniają się z upływem 20 lat. Do zdarzenia powodującego szkodę doszło w dniu 18 lipca 2002 roku, a zatem nie może być mowy o przedawnieniu roszczenia zgłoszonego w dniu 13 stycznia 2016 roku.

Przechodząc do oceny roszczeń pozwu, wskazał zaś, że powodowi udało się wykazać, iż od czasu wydania poprzedniego orzeczenia rentowego doszło po jego stronie do takiej zmiany stosunków, które uzasadniają zwiększenie renty zgodnie z art. 907 § 2 k.c. w zw. z art. 444 § 2 k.c.

Zauważył, że dotychczasowa renta zasądzona od pozwanego na rzecz powoda wynosiła 2.814 zł miesięcznie i obejmowała zarówno rekompensatę utraty widoków na przyszłość, jak i wzrost wydatków na utrzymanie. Od czasu jej wydania doszło jednak do zasadniczych zmian okoliczności faktycznych. Przyjął, że obecnie comiesięczne wydatki powoda zwiększyły się o ok. 2.355 zł (koszty pomocy i opieki osób trzecich- 233 zł, basen i siłownia- wcześniej 200 zł, obecnie 1.155 zł – zwiększenie o 955 zł, zabiegi rehabilitacyjne- wcześniej 720 zł, obecnie 1.440 zł – zwiększenie o 720 zł, leki- wcześniej 200 zł, obecnie 500 zł - zwiększenie o 300 zł, cewniki i zaopatrzenie ortopedyczne- wcześniej 100 zł, obecnie 247,80 zł - zwiększenie o 147,80 zł), zaś jego widoki na przyszłość uległy obniżeniu o ok. 3.000 zł (wcześniej 2.350 zł, obecnie 5.350 zł).

Sąd uznał jednak, że powodowi nie udało się wykazać, że podstawy do podwyższenia renty istniały już od dnia 1 czerwca 2015 roku i dlatego oddalił powództwo o zasądzenia kwoty 18.442,08 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek.

Na podstawie art. 444 § 1 zd. 1 k.c. zasądził w części dochodzone pozwem odszkodowanie za poniesione przez powoda wydatki na: opłacenie turnusu rehabilitacyjnego (1.100 zł), zakup wózka inwalidzkiego (15.200 zł) i jego napraw (675 zł), zakup: oparcia do wózka (609 zł), kół, opon, dętek, hamulców, łożyska do wózka inwalidzkiego (1.345 zł), wibratora medycznego F. C. P. (2.767 zł), koszty usług leczniczych (15.490 zł), tj. łącznie 37.186 zł i kwotę tą pomniejszył o 40% stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody, zasądzając ostatecznie 22.312 zł.

W przekonaniu Sądu nie było podstaw do uznania wydatku na naprawę auta oraz najem samochodu za okres od 16 grudnia 2013 roku do 30 stycznia 2014 roku, gdyż wydatek ten został pokryty w ramach odszkodowania wypłaconego powodowi przez (...).

O odsetkach orzekł zgodnie z art. 481 § 1 k.c. zasądzając je od dnia następującego po dniu doręczenia odpisu pozwu, tj. od 28 stycznia 2016 roku.

O kosztach procesu Sąd postanowił w myśl art. 100 k.p.c., rozdzielając je stosownie do wyników procesu (60 % - 40 %). Na podstawie art. 113 ust. 1 i 2 ustawy O kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.386,12 zł tytułem kosztów sądowych.

Wyrok ten zaskarżyły obie strony.

Powód kwestionował go w części oddalającej powództwo o zapłatę 15.248,88 zł tytułem skapitalizowanej kwoty podwyższenia renty za okres od 1 czerwca do 31 grudnia 2015 roku, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i wadliwe przyjęcie, że zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie renty nie istniała w sześciomiesięcznym okresie bezpośrednio poprzedzającym wytoczenie powództwa. Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez dodatkowe zasądzenie od pozwanego kwoty 15.248,88 zł z ustawowymi odsetkami jak za opóźnienie od dnia 28 stycznia 2016 r.

Z kolei pozwany, zaskarżył wyrok w części uwzględniającej powództwo, zarzucając Sądowi I instancji naruszenie:

- art. 907 § 2 k.c. przez błędne uznanie, że obowiązek uiszczania na rzecz powoda renty w wysokości 2.814 zł wynika z wyroku z dnia 15 października 2008 roku, zmienionego wyrokiem z dnia 23 lutego 2010 roku, podczas gdy proces rentowy przeciwko pozwanemu zakończył się prawomocnie 28.05.2015 r., a nie dnia 11 lutego 2015 r. (sprawa o sygn. akt: XI C 1969/14), wobec czego ewentualna zmiana stosunków mogła być badana jedynie w okresie przypadającym po 28 maja 2015 roku;

- art. 907 § 2 k.c. przez błędne uznanie, że nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie renty do 5.356 zł miesięcznie, pomimo że powód znajduje się w znacznie lepszym stanie zdrowia oraz dysponuje większymi możliwościami zarobkowymi niż wówczas, gdy pierwotnie orzekano o rencie;
- art. 6 k.c. przez błędne uznanie, że powód udowodnił fakt zwiększenia się jego potrzeb i zmniejszenia widoków na przyszłość;
- art. 362 k.c. przez nie obniżenie kwoty renty z tytułu zwiększonych wydatków o 40 % stopień przyczynienia się;
- art. 85 k.p.c. w zw. z art. 82 k.p.c. przez uznanie, że przypozywany w postępowaniu sądowych z powództwa M. B. (1) przeciwko (...) S.A. (sygn. akt: I C 1434/05) pozwany, który nie przystąpił do tego postępowania, jest związany zapadłym w powyższej sprawie wyrokiem i nie może podnosić zarzutów co do wysokości roszczenia;
- art. 365 § 1 k.p.c. przez uznanie, że pozwany, który nie brał udziału w postępowaniu sądowym o sygn. akt: I C 286/07 oraz I A Ca 671/09 był związany wyrokiem w zakresie wysokości szkody;
- art. 365 § 1 k.p.c. przez uznanie, że Sąd orzekający w niniejszej sprawie był związany wysokością renty orzeczonej prawomocnym wyrokiem w sprawach o sygn. akt: I C 286/07 oraz I A Ca 671/09;
- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez poczynienie ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i dowolne uznaniu, że: powód udowodnił fakt zwiększenia się jego potrzeb i zmniejszenia widoków na przyszłość w stosunku do poprzedniego stanu, w którym Sąd ustalał wysokość należnej powodowi renty, jego wydatki miesięczne wynoszą 8.925,80 zł, a nadto zasadne było ponoszenie kosztów leczenia niepłodności powoda.

Wnosił o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje obu stron należało uwzględnić jedynie w części.

Zgodnie z art. 907 § 2 k.c., jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać korekty jej wysokości. Oznacza to zaś, że powództwo oparte na tym przepisie zmierza do usunięcia prawomocności ustaleń w zakresie wysokości świadczeń lub czasu ich trwania oraz do nowego uregulowania zakresu obowiązku dłużnika z uwagi na zmianę stosunków. Omawiany przepis mówi o „zmianie stosunków” i nie stawia wymogu „istotności”, choć przyjmuje się, że zmiana taka nie powinna mieć charakteru niewielkiego, symbolicznego. Wyjaśnienie rzeczywistej treści stosunków faktycznych wymaga w zasadzie ich porównania ze stanem faktycznym, który stanowił podstawę ustalenia poprzedniej wysokości świadczenia. Jednak jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 kwietnia 2014 r. (IV CSK 444/13, LEX nr 1455237) w wypadku renty zasądzonej na podstawie art. 444 § 2 k.c. nowe okoliczności stanowiące podstawę stwierdzenia zmiany stosunków mogą dotyczyć zarówno sfery osobistej uprawnionego do renty, jak i zjawisk o charakterze obiektywnym, przy czym w każdym wypadku decydujące znaczenie mają ich gospodarcze następstwa. W tym względzie nie ulega także wątpliwości, że sytuacja poszkodowanego powinna być oceniana całościowo, z uwzględnieniem zmian wszystkich kryteriów ustalania wysokości renty.

Odnosząc przedstawione uwagi do stanu faktycznego sprawy należało zauważyć, że poprzednie świadczenie rentowe opiewające na kwotę 2.814 zł miesięcznie zostało zasądzone od pozwanego ubezpieczyciela na rzecz M. B. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 11 lutego 2015 roku (sygn. akt: XI C 1969/14), który uprawomocnił się po oddaleniu w dniu 28 maja 2015 roku apelacji pozwanego przez Sąd Okręgowy w Białymstoku (sygn. akt: II Ca 445/15). Podstawę prawną ustalenia renty wyrównawczej stanowił przepis art. 444 § 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

W omawianej sprawie celem renty wyrównawczej było zatem wyrównanie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, która wynikała zarówno z utraty zdolności do pracy, a ściślej z braku możliwości uzyskania dochodów skutkiem utraty bądź ograniczenia zdolności do pracy, jak również zwiększeniem się potrzeb powoda związanych m.in. z koniecznością dalszego leczenia, rehabilitacji, zakupu pomocy medycznych itp. Ten ostatni odwołał się do ustaleń poczynionych w sprawie z jego powództwa przeciwko (...) (...) w B., w której Sąd Apelacyjny w Białymstoku ostatecznie zasądził na rzecz powoda rentę wyrównawczą od 22 marca 2008 r. w wysokości 2.814 zł miesięcznie (sygn. akt: I A Ca 671/09). Metodyka wyliczenia tej renty polegała na przyjęciu hipotezy, że gdyby nie wypadek to poszkodowany (powód) dalej pracowałby na określonym stanowisku i osiągałby nadal dochody z zatrudnienia oraz nie musiałby ponosić dodatkowych wydatków związanych z obecnym stanem zdrowia.

Dlatego również na potrzeby niniejszego procesu, celem ustalenia czy doszło do „zmiany stosunków”, o której mowa w art. 907 § 2 k.c., należało wziąć pod uwagę dochody, jakie poszkodowany uzyskuje, a w przypadku, gdy nie jest całkowicie niezdolny do pracy, zarobki jakie może uzyskać przy wykorzystaniu posiadanej zdolności do pracy oraz dodać do nich wysokość uzyskiwanej z renty wypadkowej. Następnie wartość tą należało porównać z dochodami możliwymi do uzyskania na stanowisku pracy, które ta osoba zajmowałaby, gdyby wypadek nie nastąpił.

M. B. (1) posiada wykształcenie wyższe, politechniczne a w czasie, gdy doszło do wypadku, pracował na stanowisku kierowniczym z dochodami w wysokości ok. 6.000 zł miesięcznie. Bezsparnie posiadane przez niego wiedzę, wykształcenie i nabywane doświadczenie zawodowe, dawały mu możliwość szeroko rozumianego rozwoju zawodowego oraz wiążącego się z tym wzrostu wynagrodzenia. Wprawdzie aktualnie nie da się ustalić, jak potoczyłaby się dalsza kariera zawodowa powoda, ani też precyzyjnie wskazać wysokości jego zarobków, tym niemniej przy zastosowaniu art. 322 k.p.c., należało przyjąć, że nie ma żadnych podstaw, aby zakładać, że pracujący w pełnym wymiarze czasu pracy, dysponujący wieloletnim doświadczeniem zawodowym, absolwent magisterskich studiów technicznych, zajmując kierownicze stanowisko, nie uzyskałby dochodów w wysokości ok. 8.500 zł miesięcznie. Przedstawione przez niego, niekwestionowane przez pozwanego, dane statystyczne obrazują trendy występujące na rynku pracy potwierdzają taką konkluzję. Nie zostało też zaprzeczone twierdzenie powoda, że przy posiadanych kompetencjach wyniesionych ze studiów i zdobytym doświadczeniu zawodowym oraz znajomości języków obcych mógłby on pracować w innym mieście lub w państwie, w których warunki zatrudnienia byłyby korzystniejsze od występujących na miejscowym rynku.

Tymczasem, co również nie jest sporne w okolicznościach sprawy, z uwagi na ograniczenia związane ze stanem zdrowia powoda, na jego aktualne dochody składałyby się wynagrodzenie za pracę w wysokości ok. 1.240 zł miesięcznie i zawieszona na jego wniosek renta z ZUS w wysokości ok. 2.400 zł miesięcznie (łącznie 3.640 zł). Oznacza to więc, że roszczenie powoda z tytułu utraconych widoków na przyszłość (obniżenia dochodów) uznać należało za wiarygodne do kwoty 4.860 zł, co przy uwzględnieniu 40% stopnia przyczynienia się do powstałej szkody (art. 362 k.p.c.) daje kwotę ok. 2.950 zł.

W okolicznościach niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy słusznie uznał, że doszło również do wzrostu wydatków związanych z zaspokojeniem niezbędnych potrzeb powoda. Nie sposób z tym stanowiskiem polemizować, albowiem jest ono w pełni uzasadnione jeżeli uwzględni się zestawienie obecnych wydatków powoda, z tymi które były brane pod uwagę przy ustalaniu poprzedniej wysokości renty.

Zauważyć przy tym należy, że pozwany ubezpieczyciel w żaden sposób nie podważył także ustaleń Sądu I instancji w kwestii zasadności ponoszenia przez M. B. (1) kosztów związanych z rehabilitacją przez fizjoterapeutę oraz usprawnianiem na siłowni w obecności profesjonalnego trenera. Na zasadność tych wydatków wskazywała natomiast biegła z zakresu rehabilitacji medycznej dr n. med. S. M., która jednoznacznie stwierdziła, że z uwagi na osteopenię/osteoporozę powód wymaga ćwiczeń obciążających kończyny dolne, albowiem są one niezbędne do stymulacji tkanki kostnej do odbudowy. Za niezbędne uznała także ćwiczenia na siłowni, gdyż te służą wzmocnieniu mięśni kończyn górnych używanych podczas poruszania się na wózku inwalidzkim i wykonywaniu codziennych czynności. Wyjaśniła, że z uwagi na stan zdrowia powód nie może tych ćwiczeń wykonywać samodzielnie, w związku z czym niezbędna jest mu pomoc i asekuracja ze strony osób trzecich, tj. fizjoterapeuty i trenera personalnego. Jako korzystne dla dalszej

rehabilitacji powoda oceniła także zajęcia na basenie, które powodują poprawę krążenia krwi, wzmacniają mięśnie kończyn górnych i stymulują receptory skórne. Wskazane zabiegi i zajęcia mają więc służyć rehabilitacji powoda i jego usprawnianiu oraz są adekwatne do schorzenia, na jakie ten cierpi. W świetle wniosków płynących z tej opinii jako całkowicie gołosłowne wywody pozwanego, jakoby stan zdrowia powoda uległ na tyle znaczącej poprawie, że wydatki związane z jego leczeniem i dalszą rehabilitacją, nie tylko nie wzrosły, ale wręcz uległy zmniejszeniu. Są one bowiem sprzeczne nie tylko z wnioskami płynącymi z opinii sporządzonej przez biegłego specjalistę, ale także nie znajdują potwierdzenia w innych dowodach. W związku z tym przychylić należało się do ustaleń Sądu Okręgowego, że comiesięczne wydatki powoda zwiększyły się o ok. 2.588,80 zł miesięcznie, w czym mieszczą się koszty związane z pomocą osób trzecich – 233 zł, korzystaniem z basenu i siłowni (1.155 zł), zabiegami rehabilitacyjnymi (1.440 zł), zakupem: leków (500 zł), cewników i zaopatrzenia ortopedycznego (247,80 zł). Przy uwzględnieniu zaś stopnia jego przyczynienia się do powstania szkody (40%) daje to kwotę ok. 1.550 zł miesięcznie.

W świetle powyższych ustaleń uznać należało, że od czasu wydania poprzedniego prawomocnego orzeczenia ustalającego wysokość renty powoda (28 maja 2015 r.) doszło do takiej zmiany stosunków (utruty potencjalnych zarobków oraz wzrostu niezbędnych wydatków), która uzasadniała podwyższenie renty wyrównawczej do kwoty 4.500 zł miesięcznie, co skutkowało zmianą w tej części wyroku Sądu Okręgowego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Zaskarżone orzeczenie wymagało także korekty w zakresie odnoszącym się do żądania powoda zasądzenia kwoty mającej stanowić skapitalizowaną różnicę wysokości w renty za okres od dnia 1 czerwca 2015 r. do dnia wniesienia pozwu tj. 31 stycznia 2016 r. Celem przepisu art. 907 § 2 k.c. jest zharmonizowanie treści przysługującego poszkodowanemu prawa podmiotowego ze zmianą okoliczności faktycznych, jaka może nastąpić w przyszłości. Nie może zatem budzić wątpliwości uprawnienie powoda do domagania się skapitalizowanej renty uzupełniającej także za okres poprzedzający wniesienie pozwu, skoro z okoliczności sprawy wynika, iż podstawą przyjęcia wysokości poprzedniej renty był wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie sygn. akt: I A Ca 671/09. Od tego czasu okoliczności będące podstawą ustalenia wysokości renty uległa opisanej wyżej zmianom, co czyniło zasadnym, do kwoty 11.802 zł, także roszczenie powoda o zasądzenie różnicy pomiędzy skapitalizowaną rentą wyrównawczą otrzymywaną przez niego w okresie od 1 czerwca 2015 r. do 31 stycznia 2016 r. (2.814 zł x 7 miesięcy = 19.698 zł), a rentą należną za ten okres (4.500 zł x 7 = 31.500 zł).

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie było również podstaw do zakwestionowania zasadności zasądzonych przez Sąd I instancji kwot z tytułu roszczeń odszkodowawczych. Przypomnieć trzeba, że zgodnie z treścią art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Zobowiązany do odszkodowania ponosi więc odpowiedzialność za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W niniejszej sprawie odpowiedzialność pozwanego ubezpieczyciela za skutki wypadku jakiemu uległ M. B. (1) nie była kwestionowana, podobnie jak i zasadność oraz wysokość szczegółowo opisanych i udokumentowanych wydatków, jakie poniósł w związku z: turnusem rehabilitacyjnym w (...) (od 12 do 25 lipca 2009 r.), zakupem i naprawami wózka inwalidzkiego, oparcia do tego wózka, czy też jego eksploatacją (wymiana kół, opon, dętek, hamulców,łożyska), zakupem wibratora medycznego, czy też innych udokumentowanych usług leczniczych. Łącznie skala tych wydatków wyniosła 37.186 zł i została prawidłowo pomniejszona przez Sąd Okręgowy o 40%, co w efekcie skutkowało zasądzeniem od pozwanego z tego tytułu kwoty 22.312 zł.

W efekcie, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok punkcie I w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda rentę w kwocie 4.500 zł miesięcznie i w punkcie III zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.802 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28.01.2016 r. Zmiany te skutkowały także koniecznością korekty rozstrzygnięcia o kosztach (tj. w pkt V wyroku) poprzez ich dostosowanie do końcowych wyników procesu (art. 100 k.p.c.). Ostatecznie bowiem roszczenia powoda zostały uwzględnione w 66% (54.346 zł/82.606 zł), co oznacza że pozwany traktowany jest jako wygrywający sprawę w 34 %. Stosunkowe zniesienie poniesionych przez strony kosztów sądowych (powód: 7.217 zł – wynagrodzenie pełnomocnika + 4.131 zł – opłata od pozwu + 1.000 zł – zaliczka; pozwany: 7.217 zł – wynagrodzenie pełnomocnika), skutkowało zasądzeniem od pozwanego

na rzecz powoda kwoty 5.696 zł ($12.348 \text{ zł} \times 66\% - 7.217 \text{ zł} \times 34\%$). We wskazanym stosunku (66%) strona pozwana została również zobowiązana do zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Te same zasady przyświecały również Sądowi Apelacyjnemu przy rozliczaniu kosztów procesu w instancji odwoławczej (art. 100 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c.), w związku z czym pozwany, który wydatkował łącznie 4.813 zł (4.050 zł – wynagrodzenie pełnomocnika + 763 zł – opłata od apelacji) został zobowiązany do zapłaty z tego tytułu na rzecz powoda, który wydatkował łącznie 6.691 zł (4.050 zł – wynagrodzenie pełnomocnika + 2.641 zł – opłata od apelacji) kwoty 2.780 zł ($6.691 \text{ zł} \times 66\% - 4.813 \text{ zł} \times 34\%$).

D. J. M. B. (2) S.